

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2017 och lag om ändring av inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Denna proposition innehåller ett förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2017. Den föreslagna lagen innehåller en progressiv inkomstskatteskala som ska tillämpas på beskattning av förvärvsinkomst vid statsbeskattningen. Skalans inkomstgränser höjs med cirka 1,1 procent. Dessutom sänks marginalskatteprocenten för den lägsta inkomstklassen från 6,5 procent till 6,25 procent och marginalskatteprocenten för den högsta inkomstklassen sänks från 31,75 procent till 31,5 procent.

Inkomstskattelagen ändras enligt förslaget så, att arbetsinkomstavdragets högsta belopp samt inflödes- och minskningsprocenten liksom grundavdragets högsta belopp vid kommunalbeskattningen höjs. Avdraget för inkomstens förvärvande höjs. Pensionsinkomstavdraget vid både kommunalbeskattningen och statsbeskattningen höjs och tilläggs-skatten för pensionsinkomst sänks. Det föreslås att ersättningsprocenten för hushållsavdraget ska höjas. Dessutom ska inkomstskattelagen preciseras så att den menersättning som avses i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar är en skattefri försäkringsersättning. Mottagningspenning och brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel ska också vara skattefria förmåner. Den hälsovård som en arbetsgivare ordnar för en tidigare arbetstagare under sex månaders tid efter det att anställningsförhållandet har upphört ska likaså vara en skattefri inkomst.

Åldern för ålderspension i anslutning till frivilliga tilläggs-pensionsarrangemang ska enligt förslaget justeras till följd av de ändringar i arbetspensionslagarna som träder i kraft vid ingången av 2017.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2017.

Ändringarna av inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2017. Ändringen som gäller premierna för kollektivt tilläggs-pensionsskydd tillämpas, om den skattskyldige vid ingången av 2013 eller därefter har börjat omfattas av ett tilläggs-pensionsskydd som arbetsgivaren ordnar.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Beskattningen av förvärvsinkomster

1.1.1 Skatteskalen för förvärvsinkomster

Enligt 124 § 5 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) föreskrivs det särskilt om den skatteskala som ska tillämpas vid beskattningen av förvärvsinkomst för varje enskilt år. I det differentierade inkomstskattesystemet gäller den progressiva inkomstskatteskalen fysiska personers och dödsboms förvärvsinkomster. Skattepliktig förvärvsinkomst är bland annat lön och därmed jämförbar inkomst i anställningsförhållande, pension samt förmån eller ersättning som erhållits i stället för sådan inkomst. Den progressiva förvärvsinkomstskatteskalen för 2016 lindrades genom att inkomstgränserna i skalan höjdes med 1,2 procent jämfört med 2015. Dessutom skärptes skalan genom att den högsta inkomstklassens inkomstgräns sänktes från 90 000 euro till 72 300 euro. Detta innebar att de två högsta inkomstklasserna slogs samman.

1.1.2 Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Bestämmelser om grundavdraget vid kommunalbeskattningen finns i 106 § i inkomstskattelagen. Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de övriga avdragen inte överstiger 3 020 euro, ska detta belopp enligt paragrafen dras av från nämnda inkomst. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de övriga avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minska med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

Eftersom grundavdraget beviljas efter det att de andra inkomstavdragen gjorts, gäller det mottagare av dagpenningssinkomster, löneinkomster och pensionsinkomster på olika inkomstnivåer som ett resultat av de avdrag av varierande storlek som ska göras från nämnda inkomster. Grundavdraget beviljas till fullt belopp vid en dagpenningssinkomst på 3 020 euro per år, en löneinkomst på cirka 5 800 euro per år och en pensionsinkomst på cirka 11 200 euro per år. För mottagare av dagpenningssinkomst har grundavdraget en effekt på en inkomst på upp till cirka 19 700 euro per år, för mottagare av löneinkomst på upp till cirka 25 400 euro per år och för mottagare av pensionsinkomst på upp till cirka 21 900 euro per år.

1.1.3 Arbetsinkomstavdrag

Bestämmelser om arbetsinkomstavdraget finns i 125 § i inkomstskattelagen. Arbetsinkomstavdraget görs i första hand från den inkomstskatt på förvärvsinkomster som betalas till staten. Till den del den inkomstskatt på förvärvsinkomst som betalas till staten inte räcker till för att göra avdraget, görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten i proportion till dessa skatter. Avdraget beräknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, förvärvsinkomst av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förvärvsinkomst, utdelningar som ska beskattas som förvärvsinkomst, förvärvsinkomst andel av företagsinkomst som ska fördelas samt förvärvsinkomst andel av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i en sammanslutning. Eftersom arbetsinkomstavdraget gäller löneinkomst och annan aktiv inkomst lindras beskattningen av arbete om avdraget höjs.

För 2016 lindrades beskattningen av arbete med 450 miljoner euro genom att höja arbetsinkomstavdraget. Lindringen genomfördes med betoning på beskattningen av låg- och medelinkomsttagare. Arbetsinkomstavdraget är 11,8 procent av den del av de avdragsgilla inkomster som överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 260 euro. Avdragsbeloppet minskar med

RP 135/2016 rd

1,46 procent för den del av nettoförförsvärsinkomsten som överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten. När nettoförförsvärsinkomsten överstiger cirka 119 800 euro beviljas inte längre något arbetsinkomstavdrag.

1.1.4 Avdrag för inkomstens förvärvande

Små kostnader för förvärvande av löneinkomst räknas in i avdraget för inkomstens förvärvande som beräknas schematiskt och på så sätt har beskattningen av löntagare förenklats. Bestämmelser om detta avdrag som endast görs för löneinkomst finns i 95 § i inkomstskattelagen. Enligt 1 mom. 1 punkten i den paragrafen får den skattskyldige från sin löneinkomst dra av såsom avdrag för inkomstens förvärvande 620 euro, dock högst löneinkomstens belopp. Avdraget beviljas på tjänstens vägnar. Om den skattskyldiges faktiska utgifter för förvärvande eller bibehållande av löneinkomst överstiger det schematiska avdraget, dras de faktiska kostnadernas belopp av såsom avdrag för inkomstens förvärvande.

Avdraget för inkomstens förvärvande inbegriper alla utgifter för förvärvande eller bibehållande av löneinkomst, med undantag för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer, avgifter till arbetslöshetskassor och kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, som den skattskyldige får dra av särskilt på det sätt som föreskrivs i 31 och 93 § i inkomstskattelagen.

1.1.5 Pensionsinkomstavdrag

Skattegraden för pensionsinkomsten kan påverkas genom framför allt pensionsinkomstavdragen vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen. Pensionsinkomstavdragen görs från den skattskyldiges nettoförförsvärsinkomst. Vid beräkningen av avdragens fulla belopp anses som full folkpension den fulla folkpension som under skatteåret betalats till en ensamstående person och som är cirka 7 611,6 euro 2016.

Bestämmelser om pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen finns i 100 § i inkomstskattelagen. Vid statsbeskattningen räknas fullt pensionsinkomstavdrag ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,80 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalen, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförförsvärsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 44 procent av det belopp med vilket nettoförförsvärsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget.

Bestämmelser om pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen finns i 101 § i inkomstskattelagen. Vid kommunalbeskattningen räknas fullt pensionsinkomstavdrag ut så att beloppet av full folkpension multipliceras med 1,39, varefter produkten minskas med 1 480 euro och resten avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförförsvärsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 54 procent av det överskjutande beloppet.

1.1.6 Tilläggsskatt för pensionsinkomst

Enligt 124 § 1 mom. i inkomstskattelagen ska fysiska personer och dödsbon betala inkomstskatt till staten för sin beskattningsbara förvärvsinkomst enligt den progressiva inkomstskatteskalen. Dessutom ska fysiska personer för sin pensionsinkomst till staten betala tilläggsskatt för pensionsinkomst i enlighet med 4 mom. Enligt 4 mom. ska fysiska personer betala 6 procent i tilläggsskatt för pensionsinkomst till den del pensionsinkomsten efter pensionsinkomst-

avdraget överskrider 45 000 euro. Tilläggsskatten för pensionsinkomst är inkomstskatt som ska betalas till staten och på den tillämpas bestämmelserna om den inkomstskatt på förvärvsinkomst som ska betalas till staten.

1.2 Hushållsavdrag

En skattskyldig får med stöd av 127 a § i inkomstskattelagen som hushållsavdrag från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalt för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder. Hushållsavdrag beviljas också för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som används av den skattskyldiges eller dennes makes eller bortgångna makes föräldrar, adoptivföräldrar eller fosterföräldrar eller av dessa personers släktingar i rätt uppstigande led eller dessa personers make. Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 2 400 euro per år och det beviljas endast till den del den avdragbara delen av kostnaderna som avses i 127 b § överstiger 100 euro.

Den skattskyldige får dra av arbetsgivares socialskyddsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie samt dessutom 15 procent av den utbetalda lönen. Den skattskyldige får dra av 45 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet.

1.3 Menersättning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), som trädde i kraft vid ingången av 2016, finns bestämmelser om arbetstagares rätt att få ersättning på grund av olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar samt om företagares rätt att försäkra sig mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar. I 11 kap. finns bestämmelser om ersättning för bestående men. Enligt 83 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar betalas menersättning till en skadad som har fått bestående allmänt men av en skada eller en sjukdom som beror på ett skadefall. Med menersättning ersätts dock inte nedsatt arbetsförmåga till följd av ett skadefall, kostnader på grund av behov av vård eller hjälp eller andra skador som det särskilt föreskrivs om ersättning för i nämnda lag. I 10 kap. finns särskilda bestämmelser om ersättning för inkomstbortfall. Tidigare fanns bestämmelserna om menersättning i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948).

Enligt 83 § 2 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar avses med allmänt men nedsatt funktionsförmåga till följd av ett skadefall (funktionsnedsättning). Funktionsförmågan jämförs med funktionsförmågan hos en frisk person i samma ålder. De begränsningar som skadan eller sjukdomen, med hänsyn till dess art och svårighetsgrad, i regel medför i det dagliga livet ska då beaktas. När funktionsförmågan bedöms, beaktas inte yrke, levnads- och bostadsförhållanden eller andra individuella omständigheter hos den skadade. Ett men betraktas som bestående, när skadan eller sjukdomen bedömd enligt medicinsk sannolikhet inte längre kan botas, dock tidigast ett år efter skadedagen.

Menersättningens storlek per år bestäms enligt 85 § på grundval av invaliditetsklassen för skadan och sjukdomen. Enligt 86 § betalas för skador och sjukdomar som hör till invaliditetsklasserna 1—5 menersättning som ett engångsbelopp. För skador och sjukdomar som hör till invaliditetsklasserna 6—20 betalas menersättning som fortlöpande ersättning.

I 80 § i inkomstskattelagen föreskrivs om skattefria försäkringsersättningar och skadestånd. Skattepliktiga ersättningar är bland annat inte ersättningar för sjukvårdskostnader och med

dem jämförbara utgifter, om inte något annat följer av 78 §. Skattepliktiga ersättningar är inte heller med stöd av personförsäkring utbetald ersättning för sjukdomskostnader eller annan därmed jämförbar ersättning, om den inte erhållits i stället för skattepliktig förvärvsinkomst eller som ersättning för minskade inkomster eller försämrad utkomst. I 6 punkten i paragrafen föreskrivs det dessutom att skattefria ersättningar är andra engångsersättningar än ersättningar för inkomstbortfall som har betalats på grund av bestående arbetsförmåga eller i försäkringsbrevet fastställd sjukdom eller skada som grundar sig på personförsäkring.

I inkomstskattelagen finns inga särskilda bestämmelser om den skattemässiga behandlingen av menersättning enligt 11 kap. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. I beskattningspraxis har dock både menersättning som betalas som engångsersättning och menersättning som betalas som fortlöpande ersättning ansetts som skattefri försäkringsersättning.

1.4 Mottagningspenning och brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel

I 19 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) föreskrivs om mottagningspenning som betalas till personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel. I 21 § i samma lag föreskrivs om brukspenning som betalas till barn utan vårdnadshavare. Bestämmelserna i fråga trädde i kraft vid ingången av 2011. Till personer som söker internationellt skydd och personer som får tillfälligt skydd betalades tidigare ekonomiskt stöd i form av allmänt utkomststöd.

Enligt 19 § 1 mom. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel beviljas mottagningspenning personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel och som inte har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland i syfte att trygga den oundgängliga försörjning som en person behöver för ett människovärdigt liv samt för att främja personens möjligheter att klara sig på egen hand, om personen är i behov av stöd och inte kan få sin försörjning genom förvärvsarbete, andra inkomster eller tillgångar, genom omvårdnad från en sådan persons sida som är försörjningspliktig gentemot honom eller henne eller på något annat sätt.

Mottagningspenningens grunddel täcker enligt 2 mom. utgifter för kläder, ringa avgifter för hälso- och sjukvård, utgifter för användning av lokaltrafik och telefon samt andra motsvarande utgifter som hänför sig till en persons och familjs dagliga uppehälle samt utgifter för kost i de fall där förläggningen inte ordnar måltider. Enligt 3 mom. täcker den kompletterande mottagningspenningen utgifter som ansetts behövliga på grund av en persons eller familjs särskilda behov eller förhållanden. I 20 § i samma lag föreskrivs om mottagningspenningens belopp. Mottagningspenningens grunddel uppgår från och med den 1 januari 2016 till 200,89—314,91 euro per månad. Om förläggningen ordnar måltider är mottagningspenningens grunddel 59,72—92,30 euro per månad.

Om förläggningen ordnar fullt uppehälle som inkluderar de utgifter enligt 19 § som ska täckas med mottagningspenningens grunddel och den kompletterande mottagningspenningen och utgifter för hälso- och sjukvård som är större än ringa, beviljas barn utan vårdnadshavare enligt 21 § 1 mom. i samma lag brukspenning i stället för mottagningspenning. Brukspenningen är från och med den 1 januari 2016 högst 48,86 euro per månad.

I inkomstskattelagen finns inga bestämmelser om beskattningen av mottagningspenning eller brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om

identifiering av och hjälp till offer för människohandel. I beskattningspraxis har mottagningspenning och brukspenning dock ansetts som skattefria förmåner. Före 2011 betalades till personer som söker internationellt skydd och personer som får tillfälligt skydd ekonomiskt stöd i form av allmänt utkomststöd. Utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) är enligt 92 § 22 punkten i inkomstskattelagen en skattefri social förmån.

1.5 Hälsovård som en arbetsgivare ordnar för en tidigare arbetstagare

Enligt 69 § 1 mom. 1 punkten i inkomstskattelagen anses som skattepliktig inkomst inte sedvanliga och skäligen förmåner som anställda och personer som får pension för tidigare anställning hos arbetsgivaren erhåller av denne och som utgörs av hälsovård som arbetsgivaren ordnar. Sådana ersättningar för kostnader för hälsovård och sjukdom som arbetsgivaren betalar till arbetstagaren är dock skattepliktig inkomst.

Bestämmelsen omfattar personer som är anställda hos arbetsgivaren och personer som får pension för tidigare anställning hos arbetsgivaren. Bestämmelsen tillämpas inte på uppsagda arbetstagare eller arbetstagare som har sagt upp sig från anställning hos arbetsgivaren då anställningsförhållandet väl har upphört.

1.6 Pensionsålder för frivilliga tillägspensioner

De i 54 d § i inkomstskattelagen angivna pensionsåldrar som är en förutsättning för att premierna för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal ska vara avdragsgilla kopplades vid ingången av 2010 till åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Ändringen gällde också försäkringar som har tecknats före lagens ikraftträdande, vilket innebär att de som försäkrats under övergångsperioden, som upphör vid utgången av 2016, har kunnat spara för sådan pension som kan betalas ut vid en åldersgräns som tillämpats före ändringen. Avsikten var att när övergångstiden löper ut ska åldersgränsen för alla gamla avtal ändras till åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare och som då var 63 år.

Vid ingången av 2013 kopplades avdragsrätten i fråga om de avtal som ingåtts den 1 januari 2013 eller därefter till den ålder som berättigar till uppskjuten ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare och som då var 68 år. Avsikten med denna koppling till pensionsåldrarna enligt lagen om pension för arbetstagare var att pensionsåldrarna automatiskt skulle följa pensionsåldrarna enligt nämnda lag. På så sätt stöder skattebestämmelserna de pensionspolitiska målen och skattelagarna behöver inte ses över separat när pensionsåldrarna enligt lagen om pension för arbetstagare ändras.

Också den i 96 a § angivna pensionsålder som är en förutsättning för att premierna för det kollektiva tillägspensionsskydd som arbetstagaren betalar ska vara avdragsgilla kopplades vid ingången av 2013 till den ålder som berättigar till uppskjuten ålderspension. Före ändringen var pensionsåldern 60 år. Ändringen gällde situationer där den skattskyldige före lagens ikraftträdande eller senare omfattats av ett kollektivt tillägspensionsarrangemang som arbetsgivaren ordnar.

De kollektiva tillägspensionsarrangemang som helt och hållet finansieras av arbetsgivaren är däremot inte förenade med krav på en viss pensionsålder.

2 Föreslagna ändringar

Enligt statsminister Sipiläs regeringsprogram är målsättningen med skattepolitiken att öka tillväxten, företagandet och sysselsättningen. I regeringsprogrammet ingår både sådana åtgärder

som skärper beskattningen och sådana som lindrar den. Handlingsutrymmet inom regeringens finanspolitik begränsas 2017 fortsättningsvis av den långsamma ekonomiska tillväxten och underskottet i de offentliga finanserna. År 2017 genomförs dock i överensstämmelse med regeringsprogrammet flera förändringar som lindrar beskattningen.

Arbetsmarknadens centralorganisationer undertecknade i juni 2016 ett konkurrenskraftsavtal. För att bidra till ett förhandlingsresultat meddelade regeringen att beskattningen av förvärvsinkomster lindras i alla inkomstklasser med antingen 315 miljoner, 415 miljoner eller 515 miljoner euro beroende på vilken omfattning konkurrenskraftsavtalet får. De ändringar i skattegrunderna som föreslås i denna proposition grundar sig på de skattepolitiska riktlinjerna i regeringsprogram och regeringens riktlinjer angående förhandlingsresultatet i fråga om konkurrenskraftsavtalet, samt på de beslut som fattades vid budgetförhandlingarna hösten 2016.

2.1 Beskattningen av förvärvsinkomster

Det föreslås att i överensstämmelse med regeringsprogrammet görs en indexjustering i skattegrunderna för förvärvsinkomster på alla inkomstnivåer i enlighet med ett inflationsantagande på 1,1 procent. Enligt finansministeriets prognos från augusti 2016 uppskattas det att 2017 kommer förändringen av konsumentprisindexet att uppgå till 1,1 procent och förändringen av förtjänstnivåindexet till 0,8 procent. Det föreslås att indexjusteringen görs genom att höja den progressiva inkomstskatteskalans alla inkomstgränser samt arbetsinkomstsvdragets och grundavdragets högsta belopp.

Eftersom konkurrenskraftsavtalets omfattning överstiger 90 procent föreslås det att beskattningen av arbete ändras så att utöver ovannämnda indexjustering lindras beskattningen med 515 miljoner euro. Av detta är 92 miljoner euro en följd av samverkan mellan de ändringar som föreslås i socialförsäkringsavgifterna och 423 miljoner euro en följd av de ändringar som föreslås i skattegrunderna för beskattningen av förvärvsinkomster. Skattelättnaden ska verkställas genom att ändra marginalskatteprocenten för statens inkomstskatteskala, arbetsinkomstsvdraget och avdraget för inkomstens förvärvande.

Dessutom föreslås det att beskattningen av pensionsinkomster lindras. Det föreslås att skattelättnaden för pensionsinkomst verkställs genom att ändra pensionsinkomstsvdraget vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen samt tilläggsskatten för pensionsinkomst. Detta beräknas minska skatteinkomsterna med 137 miljoner euro 2017.

2.1.1 Förvärvsinkomstskatteskalen för 2017

I propositionen föreslås att det vid beskattningen för skatteåret 2017 tillämpas en progressiv förvärvsinkomstskatteskala som lindrats i jämförelse med inkomstskatteskalen för 2016 genom att inkomstgränserna i skatteskalen höjs med 1,1 procent. Dessutom sänks marginalskatteprocenten för den lägsta inkomstklassen från nuvarande 6,5 procent till 6,25 procent och marginalskatteprocenten för den högsta inkomstklassen sänks från nuvarande 31,75 procent till 31,5 procent.

Inkomstskatteskalen skärptes för 2016 genom att den nedre gränsen i euro för skalans högsta inkomstklass sänktes från 90 000 euro till 72 300 euro. Detta innebar att de två högsta inkomstklasserna slogs samman. Enligt regeringens riktlinje är avsikten att sammanslagningen av de två högsta inkomstklasserna ska gälla skatteåren 2016 och 2017. Det föreslås därför att den nedre gränsen i euro för den högsta inkomstklassen i inkomstskatteskalen för 2017 ska motsvara skalans för 2016, men att det i gränsen görs motsvarande indexjustering som i de övriga inkomstklasserna. År 2017 beräknas det finnas cirka 120 000 personer som har en förvärvsinkomst på över 73 100 euro per år som beskattas vid statsbeskattningen. År 2018 stiger

RP 135/2016 rd

den nedre gränsen för den så kallade solidaritetsskatten igen till nivån 2015, och kvarstår i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering i skalan till utgången av 2019.

2.1.2 Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Enligt förslaget ska maximibeloppet för grundavdraget vid kommunalbeskattningen enligt 106 § i inkomstskattelagen höjas från 3 020 euro till 3060 euro. Grundavdraget beviljas till fullt belopp vid en dagpenningssinkomst på 3060 euro per år, en löneinkomst på cirka 6 200 euro per år och en pensionsinkomst på cirka 11 200 euro per år. Effekten av grundavdraget sträcker sig för mottagare av dagpenningssinkomst till en inkomst på cirka 20 100 euro per år, för mottagare av löneinkomst till cirka 25 900 euro per år och för mottagare av pensionsinkomst till cirka 22 500 euro per år.

2.1.3 Arbetsinkomstavdrag

Det föreslås att maximibeloppet för arbetsinkomstavdrag enligt 125 § i inkomstskattelagen ska höjas från 1 260 euro till 1 420 euro. Avdragets inflödesprocent höjs från 11,8 procent till 12 procent och avdragets minskningsprocent höjs från 1,46 procent till 1,51 procent för den del av nettoförvärvssinkomsten som överstiger 33 000 euro. När nettoförvärvssinkomsten uppgår till cirka 127 600 euro beviljas inte längre något arbetsinkomstavdrag.

2.1.4 Avdrag för inkomstens förvärvande

Det föreslås att det schematiska belopp enligt 95 § 1 mom. 1 punkten i inkomstskattelagen som får dras av från löneinkomsten såsom avdrag för inkomstens förvärvande ska höjas från 620 euro till 750 euro. Beloppet av avdraget för inkomstens förvärvande som beviljas på tjäns-
tens vägnar har senast justerats 2004 då det höjdes från 590 euro till nuvarande 620 euro. Om den skattskyldiges faktiska utgifter för förvärvande eller bibehållande av löneinkomst överstiger det schematiska avdraget, dras de faktiska kostnadernas belopp av såsom avdrag för inkomstens förvärvande.

2.1.5 Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Enligt förslaget ska pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen enligt 100 § i inkomstskattelagen ökas genom att den koefficient som används för att beräkna pensionsinkomstavdragets fulla belopp höjs från 3,80 till 3,81 och avdragets minskningsprocent sänks från 44 procent till 38 procent. I övrigt beräknas pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen på samma sätt som i nuläget. Enligt nuvarande uppskattningar kommer fullt pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen att uppgå till 11 860 euro 2017.

2.1.6 Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Enligt förslaget ska pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen enligt 101 § i inkomstskattelagen ökas genom att den koefficient som används för att beräkna pensionsinkomstavdragets fulla belopp höjs från 1,39 till 1,393 och avdragets minskningsprocent sänks från 54 procent till 51 procent. I övrigt beräknas pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen på samma sätt som i nuläget. År 2017 kommer fullt pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen att uppgå till 9 040 euro enligt nuvarande uppskattningar

2.1.7 Tilläggsskatt för pensionsinkomst

För att skattelättnaden i fråga om pensionsinkomst ska omfatta alla inkomstnivåer föreslås det att grunderna för fastställande av tilläggsskatten för pensionsinkomst ska ändras. Enligt förslaget ska 124 § 4 mom. i inkomstskattelagen ändras så att inkomstgränsen för tilläggsskatten för pensionsinkomst höjs från 45 000 euro till 47 000 euro och skatteprocenten sänks från 6 procent till 5,85 procent.

2.2 Hushållsavdrag

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering förbättras hushållsavdraget genom att ersättningsgraden höjs och vårdtjänster till äldre berättigar till hushållsavdrag. Det föreslås att det mål som skrivits in i regeringsprogrammet förverkligas på så sätt att avdragsprocenterna för hushållsavdraget höjs med fem procentenheter i fråga om både den utbetalda arbetsersättningen och lönen.

Inkomstskattelagens 127 b § ska ändras så att den skattskyldige i stället för nuvarande 45 procent får dra av 50 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet. Detta avdrag på 50 procent får också göras för en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § i inkomstskattelagen.

Det föreslås dessutom att 127 b § i lagen ändras så att den skattskyldige får dra av 20 procent i stället för nuvarande 15 procent av den utbetalda lönen för arbete som berättigar till hushållsavdrag. Arbetsgivares socialskyddsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt på basis av arbete får den skattskyldige dra av till fullt belopp i enlighet med vad som gäller i nuläget.

De vårdtjänsterna till äldre som nämns i regeringsprogrammet berättigar redan i enlighet med den gällande lagstiftningen till hushållsavdrag när de allmänna förutsättningarna för avdrag uppfylls. Den allmänna höjningen av avdragsprocenterna gäller däremot också omsorg och vårdtjänster till äldre, men även sådant normalt hushållsarbete och arbete i anslutning till underhåll eller ombyggnad av bostad som äldre personer anskaffat. Det föreslås inga ändringar i det arbete som berättigar till avdrag, vilket innebär att normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad berättigar till hushållsavdrag på samma sätt som i nuläget.

2.3 Menersättning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I propositionen föreslås det att menersättning enligt 11 kap. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ska vara en skattefri försäkringsersättning. Detta uppnås genom att det till 80 § i inkomstskattelagen fogas en ny 10 punkt. Bestämmelsen ändras så att lagstiftningen motsvarar gällande beskattningspraxis.

Menersättning betalas till en skadad som har fått bestående allmänt men av en skada eller en sjukdom som beror på ett skadefall. Det är således inte fråga om ersättning för inkomstbortfall. Menersättning betalas inte heller i stället för skattepliktig inkomst eller som ersättning för försämrade utkomst. Enligt 80 § 6 punkten i inkomstskattelagen är andra engångsersättningar än ersättningar för inkomstbortfall som har betalats på grund av bestående arbetsoförmåga eller i försäkringsbrevet fastställd sjukdom eller skada som grundar sig på personförsäkring skattefria. Eftersom menersättning i vissa situationer betalas som fortlöpande ersättning i stället för som engångsersättning är det för tydlighetens skull motiverat att särskilt föreskriva att menersättning är skattefri.

2.4 Mottagningspenning och brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel

I propositionen föreslås det att mottagningspenning och brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel ska vara skattefria förmåner. Detta uppnås genom att det till 92 § i inkomstskattelagen fogas en ny 27 punkt. Bestämmelsen ändras så att lagstiftningen motsvarar gällande beskattningspraxis.

Avsikten med beviljande av mottagningspenning motsvarar avsikten med det allmänna utkomststödet. Båda förmånerna syftar till att trygga den oundgängliga försörjning som en person behöver för ett människovärdigt liv. I inkomstskattelagen föreskrivs särskilt att utkomststöd är en skattefri social förmån. För tydlighetens skull är det motiverat att det i inkomstskattelagen föreskrivs särskilt att också mottagningspenning och brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel är skattefria. Det är således fråga om ett förtydligande och tekniskt tillägg till inkomstskattelagen.

2.5 Hälsovård som en arbetsgivare ordnar för en tidigare arbetstagare

I propositionen föreslås det att den förmån som uppkommer av hälsovård som en arbetsgivare ordnar för en tidigare arbetstagare ska vara skattefri inkomst. En arbetsgivare kan erbjuda en tidigare arbetstagare företagshälsovårdstjänster skattefritt under sex månaders tid från det att anställningsförhållandet har upphört. Det föreskrivs om detta genom att det till 69 § i inkomstskattelagen fogas ett nytt 6 mom.

Arbetsmarknadens centralorganisationer undertecknade konkurrenskraftsavtalet i juni 2016. I konkurrenskraftsavtalet föreslås det att arbetslagstiftningen ska ändras så att arbetstagare som har sagts upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker ska ha rätt till företagshälsovårdstjänster under sex månaders tid efter det att skyldigheten att utföra arbete har upphört. Bestämmelser om denna ändring ska tas in i lagen om företagshälsovård (1383/2001).

Företagshälsovårdstjänster som erbjuds tidigare arbetstagare efter det att anställningsförhållandet har upphört är enligt 69 § 1 mom. 1 punkten i den gällande inkomstskattelagen inte skattefria. Avsikten är att det till lagen om företagshälsovård ska fogas bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att erbjuda företagshälsovårdstjänster under sex månaders tid efter det att skyldigheten att utföra arbete har upphört. Det är motiverat att en sådan förmån skattemässigt behandlas på samma sätt som motsvarande förmåner som erbjuds arbetstagare.

Med tanke på bestämmelsens tydlighet föreskrivs det att tidsfristen på sex månader börjar vid den tidpunkt då anställningsförhållandet upphör. Orsaken till att anställningsförhållandet upphör har inte heller någon betydelse med tanke på skattefriheten för företagshälsovårdstjänsterna. Med andra ord kan arbetsgivaren under sex månaders tid efter det att anställningsförhållandet har upphört ordna hälsovårdstjänster skattefritt för både uppsagda arbetstagare och arbetstagare som sagt upp sig. Om arbetsgivaren ännu efter sex månaders tid ordnar hälsovårdstjänster för en tidigare arbetstagare är det fråga om skattepliktig inkomst.

2.6 Pensionsålder för frivilliga tilläggs pensioner

RP 135/2016 rd

De ändringar av pensionslagstiftningen som träder i kraft vid ingången av 2017 motiverar en granskning av de krav i fråga om pensionsålder som är en förutsättning för att premierna för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal samt det kollektiva tilläggs pensions skydd som arbetstagaren betalar ska vara avdragsgilla.

I och med pensionsreformen slopas uppskjuten ålderspension i arbetspensionssystemet, vilket kräver att pensionsåldern för de individuella pensionsförsäkringar som tecknats och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal som gjorts den 1 januari 2013 eller därefter måste fastställas på nya grunder. Detsamma gäller kollektiva tilläggs pensions arrangemang där den skattskyldige deltar i finansieringen av premierna och har börjat omfattas av ett tilläggs pensions arrangemang den 1 januari 2013 eller därefter. Vid ingången av 2017 kommer den uppskjutna åldern för ålderspension, som nu är 68 år, att efter pensionsreformen omfatta främst den övre åldersgränsen för försäkringsplikten som är 68 år för dem som är födda 1957 eller tidigare, 69 år för dem som är födda 1958—1961 och 70 år för dem som är födda senare.

I fråga om de nya avtal som ingåtts den 1 januari 2013 eller därefter och de kollektiva tilläggs pensions arrangemangen föreslås det att 54 d § 2 mom. och 96 a § 1 mom. i inkomstskattelagen ändras så att när pensionsreformen träder i kraft är pensionsåldern densamma som åldern då försäkringsplikten upphör och således beroende på en persons födelseår är 68, 69 eller 70 år. Bestämmelser om pensionsåldern finns i den tabell som tas in i 54 d § 2 mom. 2 punkten och som det hänvisas till i 96 a § 1 mom. När pensionslagstiftningen senare ändras ska det separat bedömas om ändringarna föranleder ett behov av att justera också den pensionsålder som föreskrivs i inkomstskattelagen.

I fråga om de individuella pensionsförsäkringar som tecknats och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal som gjorts före den 1 januari 2013 ändras situationen i och med pensionsreformen så att den lägsta åldern för ålderspension stiger med tre månader för varje åldersklass från nuvarande 63 år med början från dem som är födda 1955. Den lägsta åldern för ålderspension för dem som är födda 1965 eller senare ska anpassas till förändringen i den förväntade livslängden. Åldern för ålderspension ska justeras på basis av den formel som anges i lagen och enligt vilken åldern för ålderspension beräknas för varje åldersklass. Den lägsta pensionsåldern ska ändras med högst två månader per år. Åldersgränserna justeras genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet och genom denna förordning ska den lägsta åldern för ålderspension fastställas det år arbetstagaren eller företagaren fyller 62 år. Ändringarna innebär att de som är födda 1965 eller senare får säkerhet om sin egen ålder för ålderspension först när de närmar sig 62 års ålder.

Problematiskt när det gäller dessa gamla avtal är att pensionsspararna inte vet från vilken tidpunkt de kan börja lyfta frivillig tilläggs pension. I samband med skatteändringarna 2010 kunde man naturligtvis inte förutse att bestämmelserna om pensionsåldern ändras så att de yngre generationernas pensionsålder senare kommer att bero på utvecklingen av den förväntade livslängden och således inte kan förutses. I privaträttsliga avtalsförhållanden är en osäkerhet av detta slag problematisk, och en glidande pensionsålder är en mycket stor utmaning med tanke på livförsäkringsbolagens datasystem liksom kundkommunikationen.

För att avhjälpa de nämnda missförhållandena föreslås det att också när det gäller de gamla avtalen ska pensionsåldern fastställas i 54 d § i inkomstskattelagen och att den gällande laghänvisningen till lagen om pension för arbetstagare ska slopas. Pensionsåldrarna ska utifrån den gällande förväntade livslängden fastställas enligt hela levnadsår. För tydlighetens skull fastställs pensionsåldern enligt hela levnadsår också för dem som är födda 1955–1961, och ändras således inte med tre månader från en åldersklass till en annan, såsom åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare. Åldersgränserna har fastställts av social- och hälsovårdsministeriet i april 2016.

Pensionsreformen föranleder inte ett behov av att justera den pensionsålder som är en förutsättning för att premierna för det kollektiva tilläggspensionsskyddet ska vara avdragsgilla i situationer där den skattskyldige före den 1 januari 2013 har börjat omfattas av ett tilläggspensionsskydd som arbetsgivaren ordnar. Enligt 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till lag 792/2012 tillämpas då de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Sammanlagt beräknas de ändringar som föreslås i propositionen minska skatteinkomsterna med cirka 772 miljoner euro. Statens skatteinkomster beräknas minska med cirka 391 miljoner euro. Kommunernas skatteinkomster beräknas minska med cirka 355 miljoner euro. Församlingarnas skatteinkomster beräknas minska med cirka 18 miljoner euro och intäkterna från sjukförsäkringens sjukvårdspremie med cirka 8 miljoner euro.

3.1.1 Beskattningen av förvärvsinkomster

Inflationsjusteringen av beskattningsgrunderna för förvärvsinkomster beräknas minska förvärvsinkomstskatten med cirka 178 miljoner euro. Den lindring av beskattningen av arbete som görs i anslutning till konkurrenskraftsavtalet beräknas minska förvärvsinkomstskatterna med cirka 423 miljoner euro. Allt som allt lindras beskattningen av arbete med sammanlagt 515 miljoner euro 2017 till följd av konkurrenskraftsavtalet och regeringens skattelättnader. Den lindring av beskattningen av pensionsinkomst som görs i anslutning till konkurrenskraftsavtalet beräknas minska förvärvsinkomstskatterna med cirka 137 miljoner euro. I samband med skattelättnaderna i anslutning till både indexjusteringen och konkurrenskraftsavtalet ändras flera olika avdrag samt statens inkomstskatteskala. Konsekvenser av ändringarna av statens inkomstskatteskala och de olika avdragen specificeras nedan.

De föreslagna ändringarna i statens inkomstskatteskala uppskattas minska skatteintäkterna med sammanlagt cirka 154 miljoner euro på årsnivå, varav statens andel är 117 miljoner euro, kommunernas andel 35 miljoner euro, församlingarnas andel 2 miljoner euro

Höjningen av avdraget för inkomstens förvärvande uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 111 miljoner euro, varav statens andel är 31 miljoner euro, kommunernas andel 75 miljoner euro, församlingarnas andel 4 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens andel 1 miljon euro.

Höjningen av arbetsinkomstavdraget uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 319 miljoner euro, varav statens andel är 166 miljoner euro, kommunernas andel 145 miljoner euro, församlingarnas andel 7 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens andel 1 miljon euro.

Höjningen av grundavdraget uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 18 miljoner euro, varav kommunernas andel är 16 miljoner euro, församlingarnas andel 1 miljon euro och Folkpensionsanstaltens andel cirka 1 miljon euro.

Höjningen av pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 57 miljoner euro, varav statens andel är 50 miljoner euro, kommunernas andel 6 miljoner euro, församlingarnas andel 0,5 miljon euro och Folkpensionsanstaltens andel 0,5 miljon euro.

RP 135/2016 rd

Höjningen av pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen uppskattas minska skatteintäkterna med cirka 72 miljoner euro, varav kommunernas andel är 65 miljoner euro, församlingarnas andel 3 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens andel 4 miljoner euro.

Sänkningen av tilläggsskatten för pensionsinkomst uppskattas minska statens skatteintäkter med cirka 8 miljoner euro.

Tabell 1 visar i sammanfattning hur förslagen till ändring av inkomstskattegrunderna genom de i denna proposition gjorda ändringarna i statens progressiva inkomstskatteskala, avdraget för inkomstens förvärvande, arbetsinkomstavdraget och grundavdraget sammantaget på olika inkomstnivåer påverkar skattegraden för barnlösa löntagare som är yngre än 53 år. Sifferuppgifterna i tabellen omfattar inkomstskatt till staten, genomsnittlig kommunalskatt, rundradioskatt, genomsnittlig kyrkoskatt, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och dagpenningsskatt samt arbetstagarnas arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremie. I kalkylerna har använts 2016 års genomsnittliga skattesatser för kommunalskatten och kyrkoskatten samt löntagaravgifter. Då man utöver de i propositionen föreslagna ändringar beaktar de till konkurrenskraftsavtalet hörande föreslagna ändringar av den försäkrades socialförsäkringsavgifter, lindras beskattningen för inkomstskattebetalande löntagare med i genomsnitt cirka 0,6 procentenheter.

Löneinkomst, €/år	Grunderna för 2016	Grunderna för 2017	Ändring i skattegrad, procentenheter	Ändring i skattemängd, €/år
5 000	7,67	7,67	0	0
10 000	7,67	7,67	0	0
20 000	17,77	16,61	-1,16	-232
30 000	25,22	24,28	-0,94	-282
40 000	30,57	29,87	-0,7	-280
50 000	34,27	33,68	-0,59	-295
60 000	37,04	36,55	-0,49	-294
70 000	39,01	38,6	-0,41	-287
80 000	40,61	40,15	-0,46	-368
90 000	42,81	42,37	-0,44	-396
100 000	44,5	44,09	-0,41	-410
110 000	45,84	45,45	-0,39	-429
120 000	46,96	46,59	-0,37	-444

Tabell 2 visar i sammanfattning hur förslagen till ändring av inkomstskattegrunderna genom de i denna proposition gjorda ändringarna i statens progressiva inkomstskatteskala, tilläggsskatten för pensionsinkomst, pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen, pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen och grundavdraget sammantaget på olika inkomstnivåer påverkar skattegraderna för personer som får pensionsinkomst. Sifferuppgifterna i tabellen omfattar inkomstskatt till staten, genomsnittlig kommunalskatt, rundradioskatt, genomsnittlig kyrkoskatt och sjukförsäkringens sjukvårdspremie. I kalkylerna har använts 2016 års genomsnittliga skattesatser för kommunalskatten och kyrkoskatten.

RP 135/2016 rd

Pensionsinkoms, €/år	Grunderna för 2016	Grunderna för 2017	Ändring i skatte- grad, procentenheter	Ändring i skatte- mängd, €/år
5 000	0	0	0	0
10 000	0	0	0	0
20 000	19,15	18,62	-0,53	-106
30 000	25,41	24,9	-0,51	-153
40 000	31,05	30,23	-0,82	-328
50 000	34,24	33,82	-0,42	-210
60 000	36,91	36,54	-0,37	-222
70 000	38,82	38,48	-0,34	-238
80 000	41,24	40,8	-0,44	-352
90 000	43,38	42,94	-0,44	-396
100 000	45,09	44,66	-0,43	-430
110 000	46,5	46,07	-0,43	-473
120 000	47,66	47,24	-0,42	-504

3.1.2 Hushållsavdrag

Höjningen av hushållsavdraget uppskattas minska skatteinkomsterna med cirka 33 miljoner euro, varav statens andel är 19 miljoner euro, kommunernas andel 13 miljoner euro, församlingarnas andel 0,5 miljon euro och Folkpensionsanstaltens andel 0,5 miljon euro.

3.1.3 De övriga föreslagna ändringarna

Menersättning enligt 11 kap. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar har i beskattningspraxis ansetts som en skattefri försäkringsersättning redan före den föreslagna ändringen. Förslaget till ändring har således inga konsekvenser för skatteintäkterna. Också mot-tagningspenning och brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker inter-nationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel har i beskatt-ningspraxis ansetts som skattefria förmåner redan före den föreslagna ändringen. Förslaget till ändring har således inga konsekvenser för skatteintäkterna.

Företagshälsovårdstjänster som erbjuds tidigare arbetstagare efter det att anställningsförhål-landet har upphört är enligt 69 § 1 mom. 1 punkten i den gällande inkomstskattelagen inte skattefria. Eftersom arbetsgivare inte är skyldiga att erbjuda företagshälsovårdstjänster efter det att ett anställningsförhållande har upphört kan det antas att arbetsgivarna i nuläget inte just erbjuder sina tidigare arbetstagare tjänsterna i fråga. Således har den föreslagna skattefriheten inga nämnvärda konsekvenser för skatteintäkterna.

Den ändring som föreslås i pensionsåldrarna för frivilliga tilläggs pensioner beräknas inte ha några nämnvärda konsekvenser för skatteutfallet eller pensioneringsåldern.

3.1.4 Kompensation för ändringarna i skatteintäkter

I enlighet med regeringsprogrammet kompenseras kommunerna för ändringen i skatteinkomsterna till nettobelopp. De ändringar som föreslås i denna proposition minskar skatteinkomsterna med sammanlagt 355 miljoner euro. Ändringen av skatteinkomsterna kompenseras via statssandelssystemet. Avsikten är att en separat proposition lämnas om kompensationen.

3.2 Konsekvenser för förvaltningen

Den föreslagna ändringen av pensionsåldrarna för frivilliga tilläggs pensioner underlättar livförsäkringsbolagens och deras kunders ställning eftersom ändringen undanröjer de olägenheter som osäkerheten i fråga om pensionsåldern medför. Åtgärden lindrar den administrativa bördan och är förenlig med målen att avveckla normer.

3.3 Inkomstfördelningskonsekvenser

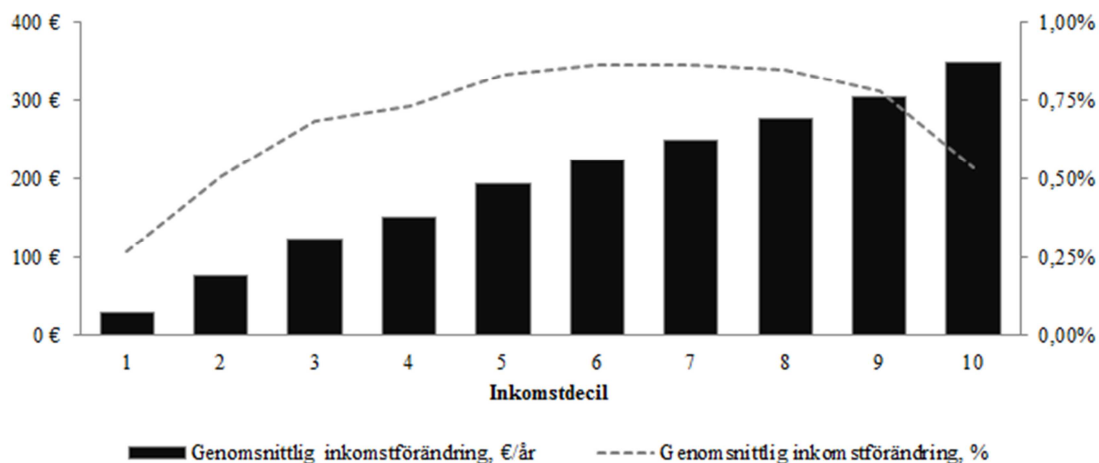
De ändringar som föreslås i skattegrunderna för inkomstbeskattningen påverkar inkomstfördelningen mellan personer. Förändringen i inkomstskillnaderna mäts med hjälp av Ginikoefficienten. Ginikoefficienten är en indikator som beskriver fördelningen av hushållens disponibla inkomster och den kan ha ett värde mellan 0 och 100. Ju högre värde koefficienten har, desto större är inkomstskillnaderna. I Finland är inkomstskillnaderna små i jämförelse med t.ex. de övriga OECD-länderna, men de har ökat avsevärt jämfört med början av 1990-talet. De färskaste siffrorna över inkomstskillnaderna är från 2013, och har tagits fram av statistikcentralen utifrån totalstatistiken över inkomstfördelningen. Värdet för Ginikoefficienten, som beskriver inkomstskillnaderna, var 27,0, vilket är 0,2 procentenheter mindre än året innan.

Finansministeriets skatteavdelning har utarbetat en differentierad statisk kalkyl över hur de ändringar i skattegrunderna som föreslås i denna proposition påverkar inkomstskillnaderna.

Granskningen omfattade ändringarna i den progressiva inkomstskatteskalen, höjningen av avdraget för inkomstens förvärvande, sänkningen av tilläggs pensionen för pensionsinkomst, höjningen av grundavdraget, höjningen av arbetsinkomstsvdraget, höjningen av pensionsinkomstsvdraget vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen samt höjningen av hushållsvdraget. Åtgärder som minskar inkomstskillnaderna är främst skattelättnaderna som gäller pensionsinkomst. Indexjusteringen av statens förvärvsinkomstskatteskala och lindringen av beskattningen av arbete ökar inkomstskillnaderna något.

I figuren nedan sammanfattas vilken inverkan de ovannämnda förslagen i denna proposition till ändring av inkomstskattegrunderna sammantaget har enligt inkomstdecil. Av figuren framgår att beskattningen i alla inkomstdeciler lindras något. Inverkan i euro är störst i inkomstdecilerna 6—10, dvs. hushåll med medelstora och stora inkomster. Inverkan är relativt sett störst i inkomstdecilerna 5—9. De ändringar som presenteras i figuren har beräknats som ekvivalenta inkomster per hushåll enligt OECD:s modifierade ekvivalensskala.

RP 135/2016 rd

I denna proposition är den sammantagna effekten av de föreslagna ändringarna av beskattningsgrunderna mätt med Ginikoefficienten 0,00 procentenheter, dvs. åtgärderna förändrar inte inkomstskillnaderna.

3.4 Konsekvenser för sysselsättningen

De i propositionen föreslagna ändringarna av beskattningen av arbete uppskattas sänka den s.k. sysselsättningsskattegraden. Ändringarna i sysselsättningsskattegraden återspeglas i sysselsättningen, om de sysselsatta och arbetslösa reagerar på dem. På basis av forskningslitteraturen kan det uppskattas att den flexibilitet i sysselsättningen som beskriver omfattningen av beteendeförändringen är relativt liten, också om det är svårt att göra en precis bedömning av hur stor flexibiliteten är. Den sammanlagda effekten av de i denna proposition föreslagna ändringarna av beskattningsgrunderna kan uppskattas öka antalet sysselsatta något.

De föreslagna ändringarnas konsekvenser för sysselsättningen kan beräknas kalkylmässigt genom att estimeras ändringarnas inverkan på sysselsättningsskattegraden, samt genom att utnyttja de estimat för flexibiliteten i sysselsättningen som forskningslitteraturen erbjuder. Enligt en grov bedömning kan de ändringar som föreslås i denna proposition uppskattas öka antalet sysselsatta med cirka 0,3 procent. Denna bedömning beskriver den kalkylerade inverkan på antalet sysselsatta på lång sikt. Bedömningen är beroende av valet av underliggande antaganden.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Propositionen har behandlats vid delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Vid arbets- och näringsministeriet bereds en regeringsproposition som gäller konkurrenskraftsavtalet och som inbegriper en ändring av lagen om företagshälsovård (1383/2001) som hör till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Enligt ändringen ska arbetsgivaren i vissa situationer ordna företagshälsovårdstjänster för uppsagda arbetstagare under sex

månaders tid efter det att skyldigheten att utföra arbete har upphört. Propositionen har samband med den ändring av 69 § i inkomstskattelagen som föreslås i denna proposition.

6 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 2017.

Ändringarna av inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2017.

Inkomstskattelagens 96 a § 1 mom. om möjligheterna att dra av premierna för kollektivt tilläggspensionsskydd tillämpas, om den skattskyldige har börjat omfattas av ett tilläggspensionsskydd den 1 januari 2013 eller därefter. I övrigt tillämpas med stöd av 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen till lag 792/2012 de bestämmelser som gällde tidigare.

Ändringarna i 54 d § i inkomstskattelagen gäller möjligheten att dra av premierna för individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal från och med den 1 januari 2017. Dessa ändringar har inga konsekvenser för den skattskyldiges rätt att lyfta pension vid en tidigare pensionsålder, när och till den del, det till den skattskyldige har flutit in pensionsbesparingar från premierna också under en tid då de pensionsåldrar som är en förutsättning för avdragbarheten har varit längre. Den pensionsålder från vilken spararen har rätt att lyfta pension fastställs på basis av den åldersgräns som gällde vid den tidpunkt då pensionsbesparingen tjänades in.

7 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Det primära målet med beskattningen är att finansiera den offentliga sektorns verksamhet. Genom beskattningen kan man också försöka jämna ut inkomstskillnaderna mellan medborgarna. Idén med denna så kallade fördelningspolitiska målsättning är att den nettoinkomst som blir kvar efter betalningen av skatt ska fördelas jämnare mellan medborgarna än bruttoinkomsten före skatt. Målet eftersträvas genom framför allt progressiviteten inom inkomstbeskattningen. Dessutom kan man genom beskattningen också försöka styra de ekonomiska aktörernas beteenden.

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Denna allmänna jämlikhetsprincip preciserar det förbud mot diskriminering som finns i 6 § 2 mom. i grundlagen och som gäller särbehandling av en orsak som gäller någons person. Enligt bestämmelsen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

I propositionen föreslås det att i 124 § 4 mom. i inkomstskattelagen ändras grunderna för fastställande av tilläggsskatten för pensionsinkomst. Enligt momentet ska fysiska personer betala 6 procent i tilläggsskatt för pensionsinkomst till den del pensionsinkomsten efter pensionsinkomstavrdraget överskrider 45 000 euro. För att den föreslagna lindringen av beskattningen av pensionsinkomst ska omfatta alla inkomstnivåer föreslås det att 124 § 4 mom. i inkomstskattelagen ändras så att inkomstgränsen för tilläggsskatten för pensionsinkomst höjs från 45 000 euro till 47 000 euro och skatteprocenten sänks från 6 procent till 5,85 procent.

Tilläggsskatten för pensionsinkomst infördes vid ingången av 2013 och den tillämpades första gången vid beskattningen för 2013. Syftet med tilläggsskatten är att samla in skatteinkomster av dem vars skattebetalningsförmåga är hög. Dessutom är syftet att minska skillnaden i skattegraderna för pensionsinkomst och löneinkomst samt förbättra incitamenten för äldre att fortsätta i arbetslivet.

När bestämmelserna om tilläggsskatten för pensionsinkomst bedöms i ljuset av de ovan nämnda grundlagsbestämmelserna om jämlikhetsprincipen ska förvärvsinkomstskattesystemet som helhet beaktas vid bedömningen. I det finska förvärvsinkomstskattesystemet beskattas olika förvärvsinkomster på olika sätt. Beskattningen av löneinkomst och pensionsinkomst avviker förutom på grund av tilläggsskatten för pensionsinkomst även på grund av att löneinkomst och pensionsinkomst vid beskattningen är föremål för olika avdrag. Från pensionsinkomst görs i enlighet med 100 och 101 § i inkomstskattelagen sådana pensionsinkomstsvdrag vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen som inte görs på andra inkomster. Från löneinkomst görs avdrag för inkomstens förvärvande enligt 95 § i inkomstskattelagen, arbetsinkomstsvdrag enligt 125 § och förvärvsinkomstsvdrag vid kommunalbeskattningen enligt 105 a §, och dessa avdrag görs inte på pensionsinkomst. Vid beskattningen av sociala förmåner beviljas inte nämnda avdrag.

Skillnaden mellan skattegraden för löneinkomst och lika stor pensionsinkomst växte särskilt från och med mitten av 1990-talet när skattelättnaderna riktades till i huvudsak beskattningen av arbete för att förbättra sysselsättningen. År 2016 är skattegraden för pensionsinkomst lägre än skattegraden för löneinkomst i inkomstintervallet 0—17 800 euro per år. I inkomstintervallet cirka 18 000—27 800 euro per år är skattegraden för pensionsinkomst högre än skattegraden för löneinkomst, med högst 0,4 procentenheter. I inkomstintervallet cirka 28 000—117 800 euro per år är skattegraden för pensionsinkomst lägre än skattegraden för löneinkomst, med högst 1,05 procentenheter. När inkomsterna överstiger cirka 118 000 euro per år är skattegraden för pensionsinkomst högre än skattegraden för löneinkomst, om man jämför skattegraden för pensionsinkomst med skattegraden för en löntagare som har fyllt 53 år. I jämförelsen används den genomsnittliga kommunalskatteprocenten och beaktas den 53 år fyllda löntagarens löntagaravgifter. De lagstadgade löntagaravgifterna tas i regel in i skattegraden också i den internationella jämförelsen av inkomstbeskattningen. Som lagstadgade avgifter av skattenatur minskar de den inkomst som den skattskyldige får efter skatter och avgifter, och det är därför logiskt att beakta löntagaravgifterna också i jämförelsen av skattegrad.

Olika förvärvsinkomster beskattas alltså också utan tilläggsskatten för pensionsinkomst på olika sätt. På grund av pensionsinkomstsvdragen är beskattningen av pensionstagare med små inkomster väsentlig lindrigare än beskattningen av löneinkomster. Detta har varit fallet sedan folkpensionsreformen 1983 då det genom pensionsinkomstsvdrag säkerställdes att skattepliktig pensionsinkomst som uppgår till full folkpension är skattefri. I samband med att sociala förmåner görs skattepliktiga har man tidigare valt en annan lösningsmodell. Sociala förmåner var inte föremål för ett särskilt avdrag, utan i samband med att de sociala förmånerna blev skattepliktiga höjdes nivån på dem så att deras nettobelopp inte sänktes. Syftet med förvärvsinkomstsvdraget vid kommunalbeskattningen och arbetsinkomstsvdraget som beviljas från arbetsinkomst är däremot att främja sysselsättningen och utbudet på arbete genom att förbättra incitamenten för att arbeta.

Den olika beskattningen av olika förvärvsinkomster baserar sig inte på inkomsttagarens ålder, kön eller andra egenskaper som gäller inkomsttagarens person. Det är fråga om till sin natur olika inkomster, och med anledning av detta beskattas de också på olika sätt. Med beaktande av beskattningens målsättningar och syfte ska det i skattesystemet gå att beskatta olika typer av förvärvsinkomster på olika sätt, och skattegraden för olika inkomster ska kunna variera utan att det är fråga om särbehandling av medborgare på det sätt som avses i grundlagen. Förvärvsinkomster av samma typ beskattas på samma sätt oberoende av inkomsttagarens personliga egenskaper. Också tilläggsskatten för pensionsinkomst betalas på basis av alla pensionsinkomster, och inte på basis av t.ex. enbart ålderspension. Tillämpningen av bestämmelsen baserar sig på vilken typ av förvärvsinkomst det är fråga om, och egenskaper som gäller pensionsinkomsttagarens person har ingen betydelse för tillämpningen.

RP 135/2016 rd

Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att bestämmelserna om tilläggsskatten för pensionsinkomst inte strider mot jämlikhetsprincipen enligt 6 § 1 och 2 mom. i grundlagen, och lagen kan därför stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag om inkomstskatteskalan för 2017

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2017 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
16 900—25 300	8,00	6,25
25 300—41 200	533,00	17,50
41 200—73 100	3 315,50	21,50
73 100—	10 174,00	31,50

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 54 d § 2 mom., 80 § 9 punkten, 92 § 26 punkten, 95 § 1 mom. 1 punkten, 96 a § 1 mom., 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 106 §, 124 § 4 mom., 125 § 2 mom. och 127 b §,

sådana de lyder, 54 d § 2 mom. och 96 a § 1 mom. i lag 792/2012, 80 § 9 punkten i lag 366/2009, 92 § 26 punkten i lag 1246/2013, 95 § 1 mom. 1 punkten i lag 1065/2003, 100 § 2 och 3 mom. i lag 1410/2010, 101 § 2 mom. i lag 1086/2014, 106 § och 125 § 2 mom. i lag 1546/2015 samt 124 § 4 mom. och 127 b § i lag 785/2012, samt

fogas till 69 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1086/2000, 561/2004 och 946/2008, ett nytt 6 mom., till 80 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1389/1995, 896/2001, 337/2007, 366/2009 och 1235/2013, en ny 10 punkt och till 92 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1360/2002, 1273/2004, 528/2005, 770/2005, 1128/2005, 946/2008, 929/2012 och 1246/2013, en ny 27 punkt som följer:

54 d §

Premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal

En förutsättning för avdragsrätten är att enligt avtalsvillkoren

1) kan försäkringen inte återköpas och sparbeloppet inte höjas före den tidpunkt som nämns i 2 punkten på andra grunder som har samband med situationen för den försäkrade eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga sparavtalet än deras arbetslöshet som varat minst ett år, bestående invaliditet eller partiell invaliditet eller makes död eller äktenskapsskillnad, och

2) betalas ålderspension till den försäkrade eller utbetalningar enligt det långsiktiga sparavtalet till den som har rätt till medlen tidigast då denne uppnår den ålder enligt tabellen nedan som bestäms på basis av födelseåret och tidpunkten då avtalet ingicks,

a) avtalet har ingåtts före den 1 januari 2013	
födelseår	pensionsålder, år
1957 eller tidigare	63
1958—1961	64
1962—1972	65
1973—1984	66
1985—1997	67
1998 eller senare	68

RP 135/2016 rd

b) avtalet har ingåtts den 1 januari 2013 eller därefter	
födelseår	pensionsålder, år
1957 eller tidigare	68
1958—1961	69
1962 eller senare	70

69 §

Sedvanlig personalförmån

Skattepliktig inkomst uppkommer inte om arbetsgivaren erbjuder en tidigare arbetstagare en förmån som avses i 1 mom. 1 punkten under sex månaders tid efter det att anställningsförhållandet har upphört.

80 §

Skattefria försäkringsersättningar och skadestånd

Skattepliktiga ersättningar är inte

9) gottgörelse och kostnadsersättning som avses i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) eller gottgörelse och kostnadsersättning som ett övervakningsorgan för de internationella konventionerna om de mänskliga rättigheterna har bestämt att finska staten ska betala, om inte gottgörelsen och ersättningen har betalats i stället för skattepliktig inkomst,

10) menersättning enligt 11 kap. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015).

92 §

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte

26) kostnadsfritt underhåll, dagtraktamente, ersättning för resekostnader och andra motsvarande studiesociala förmåner samt ersättningar som betalas med anledning av krävande tjänstgöringsförhållanden till studerande för studier som leder till officerstjänst och militäryrkesstudier med stöd av lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) samt till studerande som genomgår grundkursen för gränsbevakare enligt lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005),

27) mottagningspenning och brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011).

RP 135/2016 rd

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

1) såsom avdrag för inkomstens förvärvande 750 euro, dock högst löneinkomstens belopp,

96 a §

Premier för kollektivt tilläggs-pensionsskydd

Den skattskyldige har rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av premier som han eller hon betalat för i en pensionsstiftelse, i en pensionskassa eller i ett försäkringsbolag kollektivt ordnat tilläggs-pensionsskydd upp till ett belopp av 5 procent av den lön som den arbetsgivare som ordnat pensionsskyddet under skatteåret betalat till den skattskyldige, dock högst 5 000 euro om året. Premierna är inte avdragsgilla till den del deras belopp överstiger det belopp som arbetsgivaren betalat för tilläggs-pensionsskyddet. En ytterligare förutsättning för att premierna ska vara avdragsgilla är att utbetalningen av pension i form av ålderspension inleds tidigast då den försäkrade har uppnått den ålder som anges i 54 d § 2 mom. 2 punkten underpunkt b.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,81 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro.

Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 38 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget.

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 1,393 dras av 1 480 euro, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet.

RP 135/2016 rd

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovannämnda avdragen inte överstiger 3 060 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

124 §

Fastställande av skatten

Fysiska personer ska betala 5,85 procent i tilläggsskatt för pensionsinkomst till den del pensionsinkomsten efter pensionsinkomstavrdraget överskrider 47 000 euro. På tilläggsskatten för pensionsinkomst tillämpas de bestämmelser i denna lag eller någon annan lag som gäller den inkomstskatt på förvärvsinkomst som ska betalas till staten.

125 §

Arbetsinkomstavrdrag

Avdraget utgör 12 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 420 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,51 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av

1) arbetsgivares socialskyddsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 20 procent av den utbetalda lönen,

2) 50 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelser som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd,

3) 50 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2017.

RP 135/2016 rd

Lagens 96 a § tillämpas om den skattskyldige den 1 januari 2013 eller därefter har börjat omfattas av ett tilläggs-pensionsskydd som arbetsgivaren ordnar.

Helsingfors den 15 september 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 54 d § 2 mom., 80 § 9 punkten, 92 § 26 punkten, 95 § 1 mom. 1 punkten, 96 a § 1 mom., 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 106 §, 124 § 4 mom., 125 § 2 mom. och 127 b §,
sådana de lyder, 54 d § 2 mom. och 96 a § 1 mom. i lag 792/2012, 80 § 9 punkten i lag 366/2009, 92 § 26 punkten i lag 1246/2013, 95 § 1 mom. 1 punkten i lag 1065/2003, 100 § 2 och 3 mom. i lag 1410/2010, 101 § 2 mom. i lag 1086/2014, 106 § och 125 § 2 mom. i lag 1546/2015 samt 124 § 4 mom. och 127 b § i lag 785/2012, samt
fogas till 69 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1086/2000, 561/2004 och 946/2008, ett nytt 6 mom., till 80 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1389/1995, 896/2001, 337/2007, 366/2009 och 1235/2013, en ny 10 punkt och till 92 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1360/2002, 1273/2004, 528/2005, 770/2005, 1128/2005, 946/2008, 929/2012 och 1246/2013, en ny 27 punkt som följer:

Gällande lydelse

54 d §

Premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal

Föreslagen lydelse

54 d §

Premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal

En förutsättning för avdragsrätten är att enligt avtalsvillkoren

1) ålderspension till den försäkrade eller utbetalningar enligt det långsiktiga sparavtalet till den som har rätt till medlen betalas tidigast då denne uppnår åldern för uppskjuten ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare (395/2006),

2) försäkringen inte kan återköpas och sparbeloppet inte kan höjas före den tidpunkt som nämns i 1 punkten på andra grunder som har samband med situationen för den försäkrade eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga sparavtalet än deras arbetslöshet som varat minst ett år, bestående invalidi-

En förutsättning för avdragsrätten är att enligt avtalsvillkoren

1) kan försäkringen inte återköpas och sparbeloppet inte höjas före den tidpunkt som nämns i 2 punkten på andra grunder som har samband med situationen för den försäkrade eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga sparavtalet än deras arbetslöshet som varat minst ett år, bestående invaliditet eller partiell invaliditet eller makes död eller äktenskapsskillnad, och

2) betalas ålderspension till den försäkrade eller utbetalningar enligt det långsiktiga sparavtalet till den som har rätt till medlen tidigast då denne uppnår den ålder *enligt tabellen nedan som bestäms på basis av födelseåret och tidpunkten då avtalet ingicks*,

RP 135/2016 rd

tet eller partiell invaliditet eller makes död eller äktenskapsskillnad.

<i>a) avtalet har ingåtts före den 1 januari 2013</i>	
<i>födelseår</i>	<i>pensionsålder, år</i>
<i>1957 eller tidigare</i>	<i>63</i>
<i>1958—1961</i>	<i>64</i>
<i>1962—1972</i>	<i>65</i>
<i>1973—1984</i>	<i>66</i>
<i>1985—1997</i>	<i>67</i>
<i>1998 eller senare</i>	<i>68</i>

<i>b) avtalet har ingåtts den 1 januari 2013 eller därefter</i>	
<i>födelseår</i>	<i>pensionsålder, år</i>
<i>1957 eller tidigare</i>	<i>68</i>
<i>1958—1961</i>	<i>69</i>
<i>1962 eller senare</i>	<i>70</i>

69 §

Sedvanlig personalförmån

69 §

Sedvanlig personalförmån

Skattepliktig inkomst uppkommer inte om arbetsgivaren erbjuder en tidigare arbetstagarer förmån som avses i 1 mom. 1 punkten under sex månaders tid efter det att anställningsförhållandet har upphört.

80 §

Skattefria försäkringsersättningar och skadestånd

Skattepliktiga ersättningar är inte

9) gottgörelse och kostnadsersättning som avses i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) eller gottgörelse och kostnadsersättning som ett övervakningsor-

80 §

Skattefria försäkringsersättningar och skadestånd

Skattepliktiga ersättningar är inte

9) gottgörelse och kostnadsersättning som avses i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) eller gottgörelse och kostnadsersättning som ett övervakningsor-

RP 135/2016 rd

gan för de internationella konventionerna om de mänskliga rättigheterna har bestämt att finska staten ska betala, om inte gottgörelsen och ersättningen har betalats i stället för skattepliktig inkomst.

92 §

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte

26) kostnadsfritt underhåll, dagtraktamente, ersättning för resekostnader och andra motsvarande studiesociala förmåner samt ersättningar som betalas med anledning av krävande tjänstgöringsförhållanden till studerande för studier som leder till officers-tjänst och militäryrkesstudier med stöd av lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) samt till studerande som genomgår grundkursen för gränsbevakare enligt lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005).

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

1) såsom avdrag för inkomstens förvärvande 620 euro, dock högst löneinkomstens belopp,

96 a §

Premier för kollektivt tilläggspensionsskydd

Den skattskyldige har rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av premier som han eller hon betalat för i en pensionsstiftelse, i en

gan för de internationella konventionerna om de mänskliga rättigheterna har bestämt att finska staten ska betala, om inte gottgörelsen och ersättningen har betalats i stället för skattepliktig inkomst,

10) *menersättning enligt 11 kap. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015).*

92 §

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte

26) kostnadsfritt underhåll, dagtraktamente, ersättning för resekostnader och andra motsvarande studiesociala förmåner samt ersättningar som betalas med anledning av krävande tjänstgöringsförhållanden till studerande för studier som leder till officers-tjänst och militäryrkesstudier med stöd av lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) samt till studerande som genomgår grundkursen för gränsbevakare enligt lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005),

27) *mottagningspenning och brukspenning enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011).*

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

1) såsom avdrag för inkomstens förvärvande 750 euro, dock högst löneinkomstens belopp,

96 a §

Premier för kollektivt tilläggspensionsskydd

Den skattskyldige har rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av premier som han eller hon betalat för i en pensionsstiftelse, i en

pensionskassa eller i ett försäkringsbolag kollektivt ordnat tilläggspensionsskydd upp till ett belopp av 5 procent av den lön som den arbetsgivare som ordnat pensionsskyddet under skatteåret betalat till den skattskyldige, dock högst 5 000 euro om året. Premierna är inte avdragsgilla till den del deras belopp överstiger det belopp som arbetsgivaren betalat för tilläggspensionsskyddet. En ytterligare förutsättning för att premierna ska vara avdragsgilla är att pension i form av ålderspension börjar betalas tidigast då den försäkrade har uppnått den ålder som enligt lagen om pension för arbetstagare berättigar till uppskjuten ålderspension.

pensionskassa eller i ett försäkringsbolag kollektivt ordnat tilläggspensionsskydd upp till ett belopp av 5 procent av den lön som den arbetsgivare som ordnat pensionsskyddet under skatteåret betalat till den skattskyldige, dock högst 5 000 euro om året. Premierna är inte avdragsgilla till den del deras belopp överstiger det belopp som arbetsgivaren betalat för tilläggspensionsskyddet. En ytterligare förutsättning för att premierna ska vara avdragsgilla är att utbetalningen av pension i form av ålderspension inleds tidigast då den försäkrade har uppnått den ålder som anges i 54 d § 2 mom. 2 punkten underpunkt b.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,80 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro.

Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 44 procent av det belopp som nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget med.

100 §

Pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 3,81 dras av den minsta beskattningsbara inkomsten enligt den progressiva inkomstskatteskalan, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro.

Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 38 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger det fulla pensionsinkomstavdraget.

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att beloppet av full folkpension multipliceras med 1,39, varefter produkten minskas med 1 480 euro och resten avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Är den skattskyldiges nettoförvärv-

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 1,393 dras av 1 480 euro, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärv-

RP 135/2016 rd

sinkomst större än fullt pensionsinkomst-
avdrag, minskas avdraget med 54 procent av
det överskjutande beloppet.

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en
nettoförförsvsinkomst som efter de ovan-
nämnda avdragen inte överstiger 3 020 euro,
ska detta belopp dras av från nettoförförsv-
sinkomsten. Om nettoförförsvsinkomstens be-
lopp efter de nämnda avdragen överstiger
fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med
18 procent av den överskjutande inkomsten.

124 §

Fastställande av skatten

Fysiska personer ska betala 6 procent i till-
läggsskatt för pensionsinkomst till den del
pensionsinkomsten efter pensionsinkomst-
avdraget överskrider 45 000 euro. På tilläggs-
skatten för pensionsinkomst tillämpas de be-
stämmelser i denna lag eller någon annan lag
som gäller den inkomstskatt på förförsvsin-
komst som ska betalas till staten.

125 §

Arbetsinkomst-avdrag

Avdraget utgör 11,8 procent av det belopp
med vilket de inkomster som avses i 1 mom.
överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock
högst 1 260 euro. När den skattskyldiges net-
toförförsvsinkomst överstiger 33 000 euro,
minskar avdraget med 1,46 procent av det
belopp med vilket nettoförförsvsinkomsten
överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före
andra avdrag från inkomstskatten.

sinkomst är större än fullt pensionsinkomst-
avdrag, minskas avdraget med 51 procent av
det överskjutande beloppet.

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en
nettoförförsvsinkomst som efter de ovan-
nämnda avdragen inte överstiger 3 060 euro,
ska detta belopp dras av från nettoförförsv-
sinkomsten. Om nettoförförsvsinkomstens be-
lopp efter de nämnda avdragen överstiger
fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med
18 procent av den överskjutande inkomsten.

124 §

Fastställande av skatten

Fysiska personer ska betala 5,85 procent i
tillläggsskatt för pensionsinkomst till den del
pensionsinkomsten efter pensionsinkomst-
avdraget överskrider 47 000 euro. På tilläggs-
skatten för pensionsinkomst tillämpas de be-
stämmelser i denna lag eller någon annan lag
som gäller den inkomstskatt på förförsvsin-
komst som ska betalas till staten.

125 §

Arbetsinkomst-avdrag

Avdraget utgör 12 procent av det belopp
med vilket de inkomster som avses i 1 mom.
överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock
högst 1 420 euro. När den skattskyldiges net-
toförförsvsinkomst överstiger 33 000 euro,
minskar avdraget med 1,51 procent av det
belopp med vilket nettoförförsvsinkomsten
överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före
andra avdrag från inkomstskatten.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av

1) arbetsgivares socialskyddsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 15 procent av den utbetalda lönen,

2) 45 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelser som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd,

3) 45 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § i denna lag.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av

1) arbetsgivares socialskyddsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 20 procent av den utbetalda lönen,

2) 50 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelser som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd,

3) 50 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2017.

Lagens 96 a § tillämpas om den skattskyldige den 1 januari 2013 eller därefter har börjat omfattas av ett tilläggs pensionsskydd som arbetsgivaren ordnar.
